

Rujna 1986. godine Svjetski fond za prirodu (World Wide Fund for Nature - WWF) osnovao je svoju Mrežu za očuvanje prirode i religiju okupivši duhovne vođe predstavnike budista, kršćana, hindusa, židova i muslimana i vođe pokreta za zaštitu okoliša u Assisiu u Italiji.

Svaka od predstavljenih religija izdala je svoju deklaraciju o prirodi. Listopada 1987. godine Bahá'í vjera je postala šesta velika religija koja se pridružila savezu i objavila je ovu deklaraciju kao potporu ciljevima Mreže:

„Priroda je u svojoj biti utjelovljenje Mog Imena, Tvorca, Stvoritelja. Njene objave razlikuju se uslijed različitih uzroka i u toj raznolikosti kriju se znaci za ljude od razbora. Priroda je Božja volja koja svoj izraz nalazi u pojavnom svijetu. Ona je djelo Providnosti Onoga Koji sve određuje, Svemudroga.”

- Bahá'u'lláh

Ovim riječima Bahá'u'lláh, prorok-osnivač Bahá'í vjere podvlači suštinsku vezu između čovjeka i njegova okoliša: veličina i raznolikost prirodnog svijeta svrhovit su odraz Božje veličanstvenosti i dobrote. Iz toga za bahá'íe slijedi jedno, samo po sebi razumljivo shvaćanje da prirodu treba poštivati i štiti kao božanski zalag za koji smo mi odgovorni.

Ovu temu ne nalazimo samo u Bahá'í vjeri. Sve glavne svjetske religije priznaju ovu temeljnu vezu između Stvoritelja i Njegova djela. Može li i biti drugačije? Sve velike neovisne religije zasnivaju se na otkrivenjima koja su od jednog Boga – Boga koji redovito šalje svoje glasnike na zemlju da bi poučio ljudski rod o Svom putu i volji. To je suština Bahá'u'lláhova vjerovanja.

Kao najnovije Božje otkrivenje, Bahá'í učenja od posebne su vrijednosti za današnje uvjete kada cijeloj prirodi prijete opasnosti koje je izazvao sam čovjek, a kreću se od potpunog uništenja svjetskih tropskih šuma do konačne more nuklearne propasti.

Bahá'u'lláh je prije jednog stoljeća objavio da je čovječanstvo stupilo u novo doba. Ova nova epoha koju su obećavali svi religijski Glasnici prošlosti napokon će donijeti mir i prosvjetljenje čovječanstvu. Međutim, da bi doseglo tu točku čovječanstvo mora prepoznati svoje fundamentalno jedinstvo – a, isto tako, i jedinstvo Boga i jedinstvo religije. Dok god nema općeg priznanja ove cjelovitosti i međuovisnosti, problemi čovječanstva samo će se pogoršavati.

„Dobrobit čovječanstva, njegova sigurnost i mir nedostižni su sve dok se čvrsto ne uspostavi njegovo jedinstvo”, pisao je Bahá'u'lláh. „Zemlja je samo jedna domovina, a svi su ljudi njeni građani”.

Glavni problemi s kojima se danas suočava pokret za zaštitu okoliša vrte se oko ove točke. Problemi zagađenja oceana, istrebljenja pojedinih životinjskih vrsta, kisele kiše i krčenje šuma – da ne spominjemo krajnju pošast nuklearnog rata – ne poznaju granica. Svi oni zahtijevaju transnacionalan pristup.

„Ono što je Gospod odredio da bude vrhunski lijek i najmoćnije sredstvo za iscjeljenje svijeta jest ujedinjenje svih njegovih naroda u jednom zajedničkom cilju”, pisao je Bahá'u'lláh.

Nastao na ideji o svjetskom savezu naroda, s međunarodnom vladom i izvršnim tijelom koje bi sprovodilo njene odluke, takav novi

politički poredak mora se, prema Bahá'í učenjima, također, zasnivati na načelima gospodarske pravde, ravnopravnosti među rasama, jednakim pravima za žene i muškarce i univerzalnom obrazovanju.

Sva ova načela u skladu su sa bilo kojim pokušajem zaštite svjetskog okoliša. Jedan od primjera je pitanje gospodarske pravde. U mnogim regijama svijeta nasrće se na tropske šume i ugrožene životinjske vrste jer siromašni, s pravom tražeći svoj udio u svjetskom bogatstvu, ruše stabla da bi stvorili obradive površine. Nisu svjesni da dugoročno, a kao članovi svjetske zajednice o kojoj malo znaju, možda i nepovratno uništavaju šanse za bolji život svoje djece. Zato svaki pokušaj zaštite prirode, mora također ukazati na fundamentalnu nejednakost između siromašnih i bogatih ovoga svijeta.

Shodno tome, uzdizanje žena do pune ravnopravnosti s muškarcima može pomoći ekološkoj stvari donoseći novi duh ženskih vrijednosti u odlučivanje o prirodnim resursima. Djela Bahá'í vjere bilježe da je:

„...čovjek dominirao nad ženom zbog njegovih snažnijih, agresivnijih kvaliteta kako tijela tako i duha. No, ravnoteža se već mijenja; snaga gubi svoju dominaciju, a mentalna živahnost, intuicija i duhovne kvalitete ljubavi i služenja u kojima je žena jaka, dobivaju na cijeni. Otuda će novo doba biti doba smanjene muškosti i više će biti prožeto ženskim idealima.”

Obrazovanje, osobito ono koje ističe Bahá'í načela ljudske međuovisnosti, drugi je preduvjet razvoju globalne svijesti o očuvanju okoliša. Vjerska teologija jedinstva i

međuvodnosti posebno se odnosi na ekološka pitanja. Ponovo, pozovimo se na svete Bahá'í spise:

„Pod prirodom podrazumijevamo ona bitna svojstva i nužne odnose proizišle iz realnosti stvari. A te realnosti stvari, premda krajnje raznolike, ipak su tijesno povezane jedna s drugom... Usporedite svijet postojanja s hramom čovjeka. Svi organi u tijelu uzajamno se pomažu i tako se život nastavlja... Isto tako među pojedinim dijelovima postojanja nalazimo čudesnu vezu i razmjenu sila, koja je uzrok života u svijetu i nastavak bezbrojnih pojava.“

Sama činjenica da ovakva načela trebaju poteći od autoriteta religije, a ne samo od ljudi, upućuje na još jedno od sveobuhvatnih rješenja naših ekoloških neprilika. Impuls koji stoji iza asiške deklaracije svjedoči u prilog ovoj ideji.

Vjerojatno nema snažnijeg poticaja na društvenu promjenu od religije. Bahá'u'lláh je rekao: *„Religija je najjače od svih oruđa za uspostavljanje reda u svijetu i za mirno zadovoljstvo svih koji u njemu žive“*. Pokušavajući izgraditi novu ekološku etiku, učenja svih religijskih tradicija mogu igrati važnu ulogu u poticanju njihovih sljedbenika.

Bahá'u'lláh, na primjer, jasno ističe potrebu za zaštitom životinja. *„Ne gledajte Božja stvorenja drugačije do li pogledom ljubavi i milosrđa, jer je Naša blaga providnost prožela sve stvari i Naša je milost obujmila i nebo i zemlju“*.

On je sam jako volio i poštivao prirodu, produbljujući vezu između okoliša i duhovnog svijeta u Bahá'í teologiji. *„Selo je svijet duše, grad je svijet tijela“*, govorio je Bahá'u'lláh.

Ovo račvanje duhovnosti i materijalizma ključ je za razumijevanje položaja u kojem se svijet danas nalazi. Prema Bahá'í stajalištu glavne prijetnje okolišu u našem svijetu, poput one nuklearnog razaranja, odraz su sveopće bolesti ljudskog duha koja obuzima cijeli svijet, bolesti koju odlikuje prenaplašenost materijalnih stvari i usredotočenost na nas same, a koja remeti našu sposobnost da djelujemo zajedno kao globalna zajednica. Bahá'í vjera iznad svega drugoga želi ponovno oživjeti ljudski duh i srušiti prepreke koje ograničavaju plodnu i skladnu suradnju među muškarcima i ženama, bez obzira na njihovu nacionalnu, rasnu ili religijsku pripadnost.

Za bahá'íe cilj postojanja jest da nastave vječno-napredujuću civilizaciju. Takva se civilizacija može izgraditi samo na zemlji koja može održati samu sebe. Poštovanje koje bahá'í gaje prema prirodi duboko je utemeljeno u ovoj Vjeri.

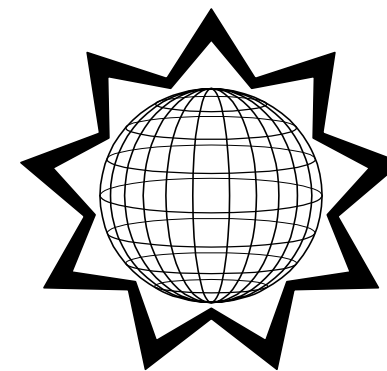
BAHÁ'U'LLÁH

Osnivač Bahá'í vjere
(Teheran (Iran), 1817. – Akka (Izrael), 1892.)

English and Italian title:
“Bahá'í Declaration on Nature”
“Dichiarazione Bahá'í sulla natura”

Bahá'í zajednica Hrvatske
p. p. 50
10020 Zagreb - Novi Zagreb

<http://www.bci.org/croatia/>

BAHÁ'Í DEKLARACIJA O PRIRODI

Bahá'í vjera